

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Det sproglige lavvande er over os

 Af [Ja til Sprog](#) 10. juni 2009 • I kategorien [Sprogpolitik](#) •

Vi er langsomt, men sikkert ved at reducere Danmark til en nation af dansk- og engelsktalende – *at best, so to speak*. Derfor vælger vi at råbe til oprør mod sprogdøden i Danmark.

I dag, onsdag 10. juni, lancerer vi netværket 'Ja til sprog'.

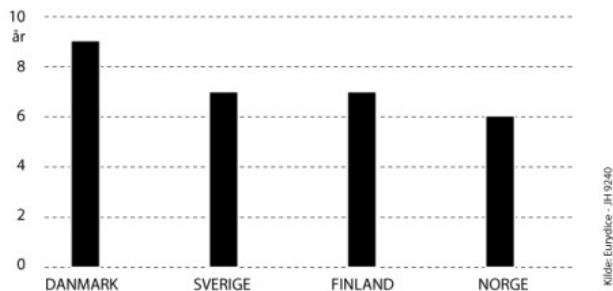
Vi vil have sat sproget – både vort eget og alle de andre – øverst på dagsordenen. Netværket favner bredt – for det sproglige lavvande rammer bredt: i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne, på de videregående uddannelser og i arbejdslivet.

For sent i gang

Lad os tegne et statusbillede af sprogets tilstand anno 2009. Vi kommer sent i gang med sprog. I den danske folkeskole introduceres det første fremmedsprog flere år senere, end det er tilfældet hos vore nordiske naboer.

De danske børn kommer derfor senere i gang og får ikke mulighed for at lege fremmedsprog ind. De danske elever er typisk 9 år, når engelsk introduceres. I Sverige og Finland er eleverne 7 år, mens de i Norge er 6 år.

Alder ved introduktion af første fremmedsprog, 2007

Også 2. fremmedsprog introduceres sent. Undervisningen i tysk og fransk begynder først i 7. klasse, hvilket placerer os på en 13.-plads blandt de europæiske lande.

Senest er det kommet frem, at 42 kommuner simpelthen ikke udbyder fransk på en eneste folkeskole. Samtidig er vi ved at udrydde den tosproglige folkeskolelærer: De lærerstuderende har således ikke længere mulighed for at få en sproglig profil med kombinationen engelsk og tysk eller fransk.

Vi taber tysk og fransk

På gymnasierne er sprog heller ikke i højsædet. Mens andelen af elever, som har engelsk på højt niveau, er steget efter gymnasierreformen, er andelen af elever med 3 fremmedsprog raslet ned. Fra 40 pct. i 2006 til knap 8 pct. i 2009.

Det er positivt, at vi styrker engelskkompetencerne hos unge. Undersøgelser viser nemlig, at vi langt fra er så gode til engelsk, som vi selv tror – specielt ikke når det gælder forretningsengelsk.

Men det er ærgerligt, at vi samtidig taber tysk og fransk. Under 20 pct. af eleverne har fransk, og under halvdelen har tysk med sig i bagagen fra gymnasiet. På hf-uddannelsen er andelen af studerende med tysk som fortsætterfag faldet fra 78,6 pct. i 2005 til 7 pct. i 2008.

Sprog er dannelse

I en global verden, hvor samhandelen er større end nogensinde før, og hvor vi rejser langt mere end tidligere, nærmer vi os et scenarium, hvor kun få af os kan begå os tilstrækkeligt på mere end ét fremmedsprog.

Det går jo fint med det tyske, så længe der kun er tale om at bestille Bratwurst og Bier på familiens ferietur til Tyskland, men det rækker ikke, når man sidder ved mødebordet og skal forhandle en ordre hjem eller skal orientere sig om, hvad tyske politikere eller tyske virksomheder mener om finanskrisen.

Sprog er både kommunikation og kultur, der giver den enkelte mulighed for at begå sig. Sprog er dannelse, som giver den enkelte bedre muligheder som borger i Danmark og som verdensborger.

En DI-undersøgelse fra 2007 viser, at godt 4 ud af 10 virksomheder har oplevet kommunikationsproblemer med virksomheder i andre lande på grund af manglende sproglige færdigheder.

Medarbejdere med dobbeltkompetencer

Næsten hver fjerde virksomhed har oplevet store vanskeligheder i forhandlingssituationer. 8 procent af virksomhederne har ligefrem afstået fra markedsfremstød på grund af manglende fremmedsproglige kompetencer.

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk
4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Sprogpolitik'

Den belgiske sprogrænse – en gordisk knude
 Finsk-ugrisk identitet
 Svensk kamp mod engelsk sprogimperialisme
 Eskimoisk i Fjernøsten

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
 Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
 Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
 Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
 Monica Scheuer til Jødiske efternavne
 jane til Jødiske efternavne
 InglêS til Sprogene i Mozambique
 Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?
 Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?
 Henrik Klindt-Jensen til Ded borrihjolmska måled

Artikler om

Specielt de faldende tyskkompetencer er bekymrende set fra et samfundsperspektiv. Tyskland er det største eksportmarked for danske virksomheder.

Knap 80 pct. af de danske virksomheder har aktiviteter i det tyske sprogområde, dvs. Tyskland, Schweiz og Østrig. Og på det tyske marked er det ikke tilstrækkeligt at have engelsk med i bagagen. En EU-undersøgelse viser, at det kun er halvdelen af tyskerne, der kan begå sig på samtaleniveau på engelsk.

Det, virksomhederne efterspørger, er medarbejdere med dobbeltkompetencer. Det vil sige ingeniører, der kan begå sig på tysk, eller markedsanalytikere, der taler kinesisk.

Merit for sprogundervisning

Derfor er det et problem, at studerende på de videregående uddannelser ikke har et incitament til at vedligeholde de sprogkompetencer, som de tilegner sig i folkeskolen og gymnasiet.

Sprogundervisning på de videregående uddannelser giver nemlig ikke merit – medmindre man altså er en af de efterhånden meget få studerende, der faktisk læser sprog. Men hvorfor ikke give de studerende mulighed for at tage sprogundervisning ved siden af deres øvrige studier?

I initiativgruppen vil vi vende det tidvandt, der i øjeblikket oversvømmer tidligere tiders gode sprogkompetencer.

Og der er fem veje til et sprogligt stærkt Danmark:

1. Vi skal udforske det danske sprogs mangfoldighed.
2. Vi skal være bedre til engelsk.
3. Engelsk er en selvfølge, men langtfra nok.
4. Tosproglighed er en ressource, som skal anerkendes.
5. Interessen for sprog skal sprudle blandt børn og voksne.

Disse fem veje er et oplæg til debat om, hvor grænsen går for sproglig devaluering.

Netværket er åbent for alle, der interesserer sig for sprog – og vil være med til at råbe både politikere, skoler, universiteter, virksomheder, forældre, børn og unge op, så Danmark ikke bliver en sprogfattig nation.

Initiativgruppen bag netværket 'Ja til sprog' består af

- *Forfatter og adjungeret professor Thomas Harder (Copenhagen Business School)*
- *Forskningspolitisk chef Charlotte Rønhof (Dansk Industri)*
- *Advokat Birgit Philipp (Forumadvokaterne)*
- *Dekan Kirsten Refsing (Københavns Universitet)*
- *Dekan Bodil Due (Aarhus Universitet)*
- *Lektor og formand Frank Østergaard (Fransklærerforeningen)*
- *Formand Jens Raahauge (Dansklærerforeningens Hus A/S)*

Læs også:

1. [Jagten på sproglige universalier](#) Biolingvistik og typologi Hvor forskellige kan sprog i grunden være? Er alt i sproget fuldstændig arbitrært (dvs. tilfældigt valgt eller opstået), eller findes der sproglige universalier, altså noget som er...
2. [Ja til verden!](#) 'Ja til sprog' støttes også af erhvervslivet, personificeret ved direktør Henning Dyremose, TDC (foto: wind) Der blev skrevet et lille stykke danmarkshistorie på EU-kommissionens repræsentation i København den 10. juni...
3. [Luxembourg – at leve i Babelstårnet](#) Groussherzogtum Lëtzebuerg Inden jeg kaster mig ud i lidt mere specifikke sprogvidenskabelige kommentarer fra hjertet af Europa, vil jeg starte med at give et lille indblik i mit liv i...
4. [En sprogscole i cyberspace](#) Skolen i marts måned 2009 med landstedet og salgsautomaten til tilkøb af nye lektioner i forgrunden og parken i baggrunden Efter mange år som voksenunderviser på Studieskolen i København, begynde...

Tagget med: Dansk, engelsk, fransk, ja til sprog, tysk

3 kommentarer

Anders Lotsson
12. juni 2009 • 11:43

Jag tror inte att Danmark behöver oroa sig för åldern vid introduktion till första främmande språk. Undersökningar i Sverige visar att det spelar liten roll om man börjar med främmande språk när man är sju år eller tio år. Det jämnar ut sig efter några år.

[Svar](#)

Ruben
15. juni 2009 • 15:14

Har 'Ja til sprog' en hjemmeside?

aktuelle sprog [Alfabeter](#) [Anmeldelser](#) [arabisk](#)

Biblen [bogstaver](#) [børn](#) [Danmark](#) **Dansk** [Dialekter](#)

engelsk [esperanto](#) [Formidling](#) [fransk](#) [identitet](#)

konsonanter [Medier](#) [modersmål](#) [Musik](#) [Navne](#) [norsk](#) **Ord**

ordbøger [ordforråd](#) [oversættelse](#) [Plansprog](#) [religion](#)

romanske sprog [russisk](#) [Sjov](#) [skriftsprog](#) [sprogdød](#) [Sproggeografi](#)

sprogkort [Sprogpolitik](#) [sprogteknologi](#)

svensk [truede sprog](#) [tv](#) [tyrkisk](#) [tysk](#) [Udtale](#)

[Underholdning](#) [video](#) [vokaler](#)

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniqot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	
juni 2012	
maj 2012	
april 2012	
marts 2012	
februar 2012	
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	
juni 2009	

Svar

Kristina German

4. juli 2009 • 23:47

Lyder meget spændende.

I den forbindelse synes jeg det er værd at se på en rapport der blev offentliggjort sidste år i januar af Europakommissionens Gruppe af intellektuelle: <http://europa.eu/languages/da/document/106/5>

Blandt andet ønsker de at indføre noget der hedder "personligt adoptivprog" for alle i EU: "Sådan som vi forestiller os det, skal det personlige adoptivprog ikke på nogen måde være et andet fremmedsprog, men snarere en form for andet modersmål. Der vil blive tale om intensiv undervisning i sproget, så alle lærer at tale og skrive det flydende. Det skal på skoleskemaet og på universiteternes læseplaner, og det skal følge den enkelte i hans eller hendes professionelle karriere."

I rapporten laver de yderligere en adskillelse mellem internationalt kommunikationssprog (der så kunne være et af de store sprog, f.eks. engelsk) og det personlige adoptivprog.

Jeg aner desværre ikke om der er blevet lavet nogle konkrete tiltag for at gennemføre det på EU-plan, eller om det bare er store ord. Men det er godt at se, at problemstillingen er der også på EU-plan.

En helt anden ting er jo hvad sådan en for mig at se ret utopisk plan vil komme til at koste. Spændende læsning er det i hvert fald!

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.